

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG VĂN CƯỜNG

**PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
CHUYÊN HÙNG VƯƠNG, TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

HOÀNG VĂN CƯỜNG

**PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
CHUYÊN HÙNG VƯƠNG, TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Từ Đức Văn

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng trong bất cứ một công trình nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 04 năm 2015

Tác giả

Hoàng Văn Cường

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành và kính trọng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Các thầy giáo, cô giáo trường đại học sư phạm - Đại học Thái nguyên và các thầy, cô giáo ngoài trường tham gia giảng dạy các chuyên đề cao học quản lý giáo dục cho học viên cao học khóa XXI.

Các đồng chí lãnh đạo sở Giáo dục và Đào tạo Phú Thọ, các đồng chí cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh trường THPT chuyên Hùng Vương, Phú Thọ (nơi tôi đang công tác); gia đình và bạn bè đã hỗ trợ các tư liệu, góp những ý kiến quý báu về chuyên môn, những ý tưởng mới cho tôi trong công tác quản lý và quá trình thực hiện đề tài nghiên cứu khoa học này.

Cuối cùng tôi xin được dành trọn tình cảm kính trọng và lòng biết ơn sâu sắc nhất với PGS.TS. **Từ Đức Văn** người trực tiếp hướng dẫn, đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình định hướng, chuẩn bị đề cương, viết, sửa chữa, hoàn chỉnh và bảo vệ đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn và tiếp thu những ý kiến phê bình và đóng góp của các nhà khoa học và bạn đọc để luận văn hoàn thiện hơn.

Phú Thọ, ngày 10 tháng 04 năm 2015

Tác giả

Hoàng Văn Cường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết nghiên cứu.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG	6
1.1. Tổng quan lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Trên thế giới	6
1.1.2. Ở Việt Nam.....	6
1.2. Một số khái niệm cơ bản về chương trình và phát triển chương trình nhà trường.....	9
1.2.1. Khái niệm về chương trình.....	9
1.2.2. Chương trình giáo dục	9
1.2.3. Phát triển chương trình giáo dục	11
1.3. Quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước về đổi mới giáo dục và đào tạo.....	11
1.3.1. Quan điểm của Đảng và Nhà nước về phát triển giáo dục và đào tạo	11
1.3.2. Quan điểm của Đảng và Nhà nước về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo	13
1.4. Lý luận về phát triển chương trình giáo dục phổ thông	14

1.4.1. Tiếp cận phát triển chương trình giáo dục phổ thông	14
1.4.2. Định hướng phát triển chương trình giáo dục phổ thông Việt Nam ...	17
1.4.3. Quy trình phát triển chương trình giáo dục phổ thông.....	20
1.5. Lý luận về phát triển chương trình giáo dục trung học phổ thông chuyên.....	25
1.5.1. Vị trí, vai trò của trường THPT chuyên trong hệ thống giáo dục quốc dân.....	25
1.5.2. Phát triển chương trình giáo dục Trung học phổ thông chuyên	27
1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển chương giáo dục trường trung học phổ thông chuyên.....	28
1.6.1. Yếu tố chủ quan.....	28
1.6.2. Yếu tố khách quan	29
Tiểu kết chương 1	30
Chương 2: THỰC TRẠNG VỀ PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG Ở TRƯỜNG THPT CHUYÊN HÙNG VƯƠNG, TỈNH PHÚ THỌ	32
2.1. Đặc điểm giáo dục tỉnh Phú Thọ	32
2.1.1. Tình hình kinh tế-xã hội tỉnh Phú Thọ	32
2.1.2. Khái quát về giáo dục của tỉnh Phú Thọ	33
2.2. Chương trình giáo dục ở trường THPT Chuyên Hùng Vương, tỉnh Phú Thọ....	36
2.2.1. Đặc điểm, tình hình giáo dục của trường	36
2.2.2. Chương trình giáo dục của nhà trường.....	38
2.3. Thực trạng về phát triển chương trình giáo dục ở trường THPT chuyên Hùng Vương, tỉnh Phú Thọ	41
2.3.1. Ưu điểm	42
2.3.2. Hạn chế.....	43
2.4. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển chương trình giáo dục ở trường THPT chuyên Hùng Vương, tỉnh Phú Thọ.....	43
2.4.1. Yếu tố chủ quan.....	43
2.4.2. Yếu tố khách quan	44
2.5. Đánh giá chung về chương trình và chất lượng giáo dục của trường THPT chuyên Hùng Vương, tỉnh Phú Thọ.....	45
2.5.1. Mặt mạnh.....	45

2.5.2. Mặt yếu	46
2.5.3. Nguyên nhân của những hạn chế.....	46
2.5.4. Bài học kinh nghiệm.....	46
Tiểu kết chương 2	48
Chương 3: ĐỀ XUẤT MỘT QUI TRÌNH PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG Ở TRƯỜNG THPT CHUYÊN HÙNG VƯƠNG, TỈNH PHÚ THỌ	49
3.1. Các định hướng và nguyên tắc phát triển chương trình	49
3.1.1. Định hướng phát triển chương trình giáo dục của nhà trường	49
3.1.2. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	49
3.2. Đề xuất một qui trình phát triển chương trình nhà trường ở trường THPT chuyên Hùng Vương.....	50
3.2.1. Giai đoạn thiết kế chương trình.....	50
3.2.2. Giai đoạn triển khai, thực hiện chương trình	51
3.2.3. Giai đoạn đánh giá chương trình	52
3.3. Mối quan hệ giữa các yếu tố của qui trình phát triển chương trình giáo dục nhà trường	53
3.4. Thực hiện thiết kế chương trình một số môn học ở trường THPT Chuyên Hùng Vương, Phú Thọ.....	54
3.4.1. Mục tiêu thiết kế:	54
3.4.2. Nội dung thiết kế:	54
3.4.4. Phương pháp tiến hành và kết quả.....	55
3.5. Đánh giá qui trình phát triển chương trình nhà trường	77
3.5.1. Ưu điểm	77
3.5.2. Hạn chế	78
Tiểu kết chương 3	79
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	80
1. Kết luận.....	80
2. Khuyến nghị.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC.....

CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CHỮ VIẾT TẮT	NGUYÊN CHỮ
CT	Chương trình
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
SGK	Sách giáo khoa
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
UBND	Ủy ban nhân dân

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ngày nay, với sự phát triển nhanh chóng của khoa học và công nghệ, làm cho các quốc gia trên thế giới có những biến đổi sâu sắc, đó là sự chuyển dịch từ nền kinh tế hậu công nghiệp sang nền kinh tế tri thức và xu thế toàn cầu hóa. Những thay đổi to lớn đó của thời đại, đòi hỏi mỗi quốc gia muốn tồn tại và phát triển thì cần phải đào tạo được một nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội. Vì thế, ngày nay, hơn bao giờ hết, các quốc gia trên thế giới đã và đang tích cực lựa chọn các giải pháp phát triển giáo dục và đào tạo nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo ở tất cả các cấp học, bậc học - nơi cung cấp nguồn nhân lực đáp ứng những đổi thay to lớn trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Một trong những giải pháp phát triển giáo dục và đào tạo được các nước quan tâm nhiều nhất là phát triển chương trình nhà trường theo hướng tiếp cận năng lực người học.

Đối với một nước đang phát triển như Việt Nam, phát triển giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước và hội nhập quốc tế càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã khẳng định giáo dục và đào tạo nước ta trong những năm qua đã đạt được những thành tựu quan trọng góp phần to lớn vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc đồng thời chỉ ra những hạn chế, yếu kém, bất cập trong hoàn cảnh hiện nay; từ đó Nghị quyết đã thể hiện quyết tâm của Đảng, Nhà Nước và toàn dân ta về công cuộc đổi mới giáo dục và đào tạo, hướng đến một nền giáo dục chất lượng cao, hiệu quả hơn, hiện đại hơn đáp ứng yêu cầu của đất nước trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; đó là sự đổi mới toàn diện từ quan điểm, tư tưởng chỉ đạo đến mục tiêu, nội dung, phương pháp, cơ chế, chính sách, điều kiện bảo đảm thực hiện. Từ đây việc đổi mới chương trình giáo dục trong các nhà trường hay trong các cơ sở giáo dục đã trở nên cấp thiết nhằm thực hiện đổi mới căn

bản và toàn diện giáo dục và đào tạo theo Nghị quyết 29-NQ/TW khóa XI của Đảng ta.

Trường THPT Chuyên Hùng Vương tỉnh Phú Thọ được thành lập từ năm 1982, đến nay đã có hơn 30 năm xây dựng và phát triển. Trong hơn 30 năm qua, nhà trường đã đào tạo được 9.462 học sinh ra trường, bồi dưỡng được 8.059 học sinh giỏi cấp tỉnh, 909 học sinh giỏi cấp quốc gia và 12 học sinh đạt huy chương Olympic quốc tế các môn Toán, Vật lí, Hóa học, Sinh học. Các thế hệ học sinh của nhà trường đã và đang trưởng thành trên những lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội, đóng góp xứng đáng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nhà trường thực sự là cái nôi bồi dưỡng nhân tài cho tỉnh và cho đất nước, được Đảng và Nhà nước trao tặng nhiều phần thưởng cao quý.

Cùng với các trường THPT chuyên khác trong cả nước, trường THPT chuyên Hùng Vương tỉnh Phú Thọ được Bộ Giáo dục và Đào tạo giao quyền tự chủ xây dựng chương trình các môn chuyên trên nền chương trình giáo dục phổ thông. Từ đó, nhà trường thường xuyên tiến hành điều chỉnh chương trình giảng dạy các môn chuyên một cách thích hợp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục, quá trình đó đã giúp nhà trường có được những kinh nghiệm thực tiễn nhất định trong công tác phát triển chương trình nhà trường. Tuy nhiên, trước yêu cầu nhiệm vụ đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, công tác giáo dục của trường cần phải nâng cao chất lượng, hiệu quả hơn nữa. Muốn làm được điều đó, đòi hỏi trước hết phải nghiên cứu, đề xuất các biện pháp phát triển chương trình chuyên một cách khoa học, có hệ thống, vừa phải kế thừa những thành quả, kinh nghiệm xây dựng chương trình trước đây, vừa phải tiếp cận những lý thuyết xây dựng, phát triển chương trình mang tính hiện đại; góp phần đắc lực chuẩn bị đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước.